

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte po predbežnom prerokovaní podnetu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] vo veci vrátenia spôsobilosti na právne úkony dňa 28. marca 1995 takto

r o z h o d o l :

Podnet [REDAKOVANÉ] na začatie konania o d m i e t a pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

O d ô v o d n e n i e :

Dňa 3. 3. 1995 bolo Ústavnému súdu Slovenskej republiky doručené podanie [REDAKOVANÉ], v ktorom žiada o zmenu právoplatného rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12 Co 3722/94-111, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu v Prievidzi č. k. Nc 1013/93-86-110 o obmedzení spôsobilosti na právne úkony.

[REDAKOVANÉ] je podľa rozsudku Okresného súdu v Prievidzi zo dňa 31. 8. 1994 č. k. Nc 1013/93-86-110 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12 Co 3722/94-111 osobou s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony. Jeho spôsobilosť bola obmedzená tak, že menovaný nie je schopný samostatne jednať so súdmi, úradmi alebo inými orgánmi, a to písomne aj verbálne, robiť písomné podania na tieto, nemôže uzatvárať zmluvy a dohody, ku ktorým je podľa zákona potrebná písomná forma a nie je schopný disponovať s finančnými prostriedkami prevyšujúcimi čiastku 1 500,-- Sk.

Ústavný súd preskúmal najskôr otázku, či [REDAKOVANÉ] je osobou, ktorá môže podnetom namietat' porušenie svojho práva, alebo či je podľa 25 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred

ním a o postavení jeho sudcov osobou zjavne neoprávnenou na podanie podnetu na začatie konania pred ústavným súdom.

Spôsobilosť na právne úkony obmedzujú alebo spôsobilosti na právne úkony pozbavujú všeobecné súdy. Tieto konajú v rozsahu právomoci všeobecného súdnictva, ktorú vymedzuje 7 Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa 7 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku súdy konajú vo veciach, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovnoprávných, rodinných, družstevných, ako aj z obchodných vzťahov (včítane podnikateľských a hospodárskych vzťahov), pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa 7 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku: "Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon."

Uplatnením právomoci podľa 7 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku spôsobilosti na právne úkony môžu súdy pozbaviť alebo spôsobilosť na právne úkony môžu súdy obmedziť pre veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovnoprávných, rodinných, družstevných a obchodných vzťahov.

Nad rámec právomoci priznanej súdom v 7 Občianskeho súdneho poriadku pozbaviť spôsobilosti na právne úkony alebo spôsobilosť na právne úkony obmedziť súdy nemôžu podľa vlastnej ľubovôle.

Súdy nemajú právomoc pozbaviť fyzickú osobu spôsobilosti vlastnými úkonmi vstupovať do všetkých vzťahov upravených objektívnym právom. V rámci vzťahov upravených právnym poriadkom existujú vzťahy, v ktorých fyzická osoba stráca možnosť konať na základe rozhodnutia súdu, ďalej vzťahy, v ktorých takú možnosť

stráca na základe zákona a napokon existujú právne vzťahy, v ktorých fyzická osoba nie je zbavená možnosti vystupovať sama za seba, lebo práva na konanie v určitom rozsahu právnych vzťahov ju nemôže zbaviť súd a tohto práva ju nezbavil ani zákon.

Všeobecné súdy nemajú priznanú právomoc rozhodovať o obmedzení alebo pozbavení ústavných práv a slobôd. Ústava Slovenskej republiky úpravu niektorých práv a slobôd odkazuje na zákon (napr. čl. 16 ods. 1, čl. 21 ods. 3, čl. 25 ods. 2 atď). V takých prípadoch zákon môže vysloviť, že osobu bez spôsobilosti na právne úkony

pozbavuje príslušného práva. Práva a slobody, pri ktorých ústava nesplnomocňuje zákon na určenie podmienok, za akých sa právu alebo slobode priznáva ochrana, nemôžu byť obmedzené ani zákonom. To znamená, že niektoré ústavné práva a slobody sa nemôžu odňať osobám pozbaveným spôsobilosti na právne úkony alebo obmedzeným v tejto spôsobilosti. Príkladom za všetky práva a slobody je právo na život (čl. 15 ods. 1). Z neobmedzenej ochrany takých práv vyplýva, že nemožno odmietnuť

poskytnutie ochrany práva, ak sa jeho ochrany domáha osoba bez spôsobilosti na právne úkony, a nie opatrovník.

Ak sa domáha ochrany základného ľudského práva, a ak je z podania zrejmé, že namietané právo môže byť ohrozené, osoba bez spôsobilosti na právne úkony alebo obmedzená v spôsobilosti na právne úkony nie je podľa 25 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. osobou zjavne neoprávnenou na podanie podnetu na začatie konania pred ústavným súdom.

Uskutočneným podaním sa [REDAKOVANÉ] domáhal na ústavnom súde rozhodnutia o prinavrátení spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu.

Ústavný súd Slovenskej republiky nie je príslušný na konanie o vrátení spôsobilosti na právne úkony. Takýmto súdom je súd všeobecný, a preto podľa 25 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov rozhodol ústavný súd tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať
opravný prostriedok.

V Košiciach 28. marca 1995

Za správnosť vyhotovenia

JUDr. Ján D r g o n e c

predseda senátu